

Quislings hjerne

Legende-
dannelse

Av h.r.advokat Karl Wyller,
Stavanger

Professor Hans Fredrik Dahl har i sin bok om Quisling og på en pressekonferanse rettet kritikk mot de undersøkelser som ble foretatt på Rikshospitalet under professor Monrad Krohns ledelse. Han har bl.a. antydnet at undersøkelsene var av eksperimentell karakter. Dette er blitt tilbakevist av Rikshospitalets nevrologiske avdeling. Dahl har i sitt innlegg i Aftenposten 29/10 erkjent at han på dette punkt har vært misinformert.

Dahl fortsetter imidlertid sitt angrep mot Monrad Krohn, men med en annen innfallsvinkel. Nå reiser han tvil om hvilket motiv Monrad Krohn hadde for å forlede lagmannsretten til å beslutte en røntgenologisk undersøkelse av Quislings hjerne som etter Dahls mening var medisinsk (og strafferettslig) unødvendig. Dette formulerer Dahl i følgende spørsmål:

«Hvorfor dro professor Monrad Krohn Quisling avgårde til sitt institutt under påskudd av at en hjerne-svulst kunne ha forårsaket en personlighetsforandring? Selv besvarer han spørsmålet på følgende måte: «Vi bør foreløpig legge til grunn at professoren (Monrad Krohn) hadde sitt eget motiv for å undersøke Quislings hjerne... En verdensberømt nevrolog kunne ha sine egne grunner for å fremskaffe et røntgenfoto av det som lå bak denne manns hjerne.»

Som nærmere begrunnelse for denne grove beskyldning påberoper Dahl seg bl.a. at undersøkelsen ble gjennomført mot de rettsoppnevnte sakkyndiges råd: «Leikvam var derfor helt imot at Quisling skulle underkastes Monrad Krohns prøver.»

Det er all grunn til å gå professor Dahl nærmere i sømmene på grunnlag av det stenografiske referat som foreligger fra prosessen. På side 244 uttaler lagmannen bl.a.: «Det kom opp et spørsmål om det kunne foreligge noen organisk hjernelidelse hos tiltalte. Det var en mulighet for det, og for å avskjære enhver mulig kritikk om

vi ikke hadde gått tilstrekkelig hensynsfullt frem og fått undersøkt alt, ble det med samtykke av Retten og med samtykke av tiltalte, foretatt en undersøkelse på Rikshospitalet av professor Monrad Krohn.»

Dette gir en klar begrunnelse for hvorfor lagmannsretten fant det forsvarlig og nødvendig å gjennomføre et undersøkelsesprogram ved Rikshospitalet. Det er heller ikke holdbart når Dahl hevder at den rettsoppnevnte sakkyndige (dr. Leikvam) var «helt imot at Quisling skulle underkastes Monrad Krohns prøver». Herom vises til følgende ordveksling mellom lagmannen og dr. Leikvam i rettsmøte 29. august, hvor lagmannen stiller følgende spørsmål: «Jeg vil gjerne ha bekreftet av Dem at da denne nevrologiske undersøkelse ble satt igang, var det for å utelukke enhver mulighet for at det kunne reises tvil om tiltaltes sinnstilstand.»

Leikvam svarer: «Ja, det kunne foreligge en mulighet for at det var en hjernesvulst, og for å utelukke den mulighet ville vi gjerne ha gjort denne undersøkelsen. Vi fant ikke at det var noen særlig grunn til det, derfor hadde vi ikke gjort det tidligere, men siden spørsmålet ble reist igjen, synes vi det var riktig at det ble gjort.»

Uttalelsen viser at spørsmålet om en nevrologisk undersøkelse «ble reist igjen» under rettsforhandlingene og at de sakkyndige var enig i at dette ble gjort. Spørsmålet må m.a.o. ha vært forelagt og drøftet med de sakkyndige før lagmannsretten traff sin beslutning, uten at det fra de sakkyndige fremkom innsigelser.

Som et tredje angrepspunkt mot rettsforhandlingene hevder Dahl at Quisling ikke kan ha vært fullt restituert da forhandlingene ble gjenopptatt. Som støtte for denne antagelse viser han til at nevrologiske sakkyndige i dag mener at en ukes rekonvalesenstid ville vært ønskelig.

La oss igjen se på de faktiske forhold: Undersøkelsene på Rikshospitalet ble avsluttet 27/8. Rettsmøtet ble formelt gjenopprettet 29/8, men var da begrenset til dokumentasjon av Rikshospitalets erklæring samt korte uttalelser fra de sakkyndige. Dette rettsmøtet varte kun 3/4 time. 30/8 var det rettspause, og 31/8 medgikk til aktors prosedyre. Deretter ble rettsforhandlingene på ny utsatt. Quislings forsvarstale ble påbegynt 6/9. Fra 27/8 til 5/9 ble det kun gjennomført én full rettsdag. Quisling hadde syv «rekonvalesensdager» for å

komme til krefter etter sykehusopholdet. For å unngå nye legendedannelser om Quisling-prosessen må følgende presiseres:

Undersøkelsene på Rikshospitalet ble besluttet av lagmannsretten på et saklig objektivt grunnlag som ledd i en nødvendig avklaring av en mulig organisk forandring i Quislings hjerne. De rettsoppnevnte sakkyndige ga sin tilslutning til at disse undersøkelsene ble foretatt. Likeledes samtykket Quisling i undersøkelsene og hverken aktor eller forsvarer hadde noen innvendinger. Etter at undersøkelsene var avsluttet, ble det i de etterfølgende åtte dager kun gjennomført én full rettsdag.